Башманівська Л. Мовленнєва компетентність майбутнього журналіста як основа розвитку стилістичної виразності та культури мовлення. *Освіта. Інноватика. Практика,* 2026. Том 14, № 8. С. 31-36. https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol14i8-003.

Bashmanivska L. Movlennieva kompetentnist maibutnoho zhurnalista yak osnova rozvytku stylistychnoi vyraznosti ta kultury movlennia [The speech competence of future journalists as a foundation for the development of stylistic expressiveness and speech culture]. *Osvita. Innovatyka. Praktyka – Education. Innovation. Practice,* 2026. Vol. 14, No 8. S. 31-36. https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol14i8-003.

УДК 378.147.016:070:808.5:81'38
DOI: 10.31110/2616-650X-vol14i8-003

Любов БАШМАНІВСЬКА
Житомирський державний університет імені Івана Франка, Україна
https://orcid.org/0000-0003-3528-2864
lyubov_andreevna11@ukr.net

МОВЛЕННЄВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ЖУРНАЛІСТА ЯК ОСНОВА РОЗВИТКУ СТИЛІСТИЧНОЇ ВИРАЗНОСТІ ТА КУЛЬТУРИ МОВЛЕННЯ

Анотація. *У статті теоретично обґрунтовано значення мовленнєвої компетентності як основи розвитку стилістичної виразності й культури мовлення майбутніх журналістів, окреслено її роль у процесі фахової підготовки медійників. Указано, що в сучасному медійному просторі зростають вимоги до якості журналістського мовлення, яке має вплив на мовні орієнтири суспільства та культуру публічного мовлення. Особливої уваги заслуговує проблема формування мовленнєвої компетентності, що демонструє рівень стилістичної виразності й культури мовлення працівників медійної сфери. Майбутні журналісти як активні учасники публічної комунікації повинні володіти засобами сучасної української літературної мови, творчо використовувати їх відповідно до жанрових і стилістичних завдань медіатексту. Зазначено, що мовленнєва компетентність – це основа формування мовної гнучкості й стилістичної майстерності. Вона є важливою частиною фахової підготовки майбутніх журналістів і забезпечує ефективність медійної комунікації. Наголошено на мовленнєвій компетентності медійника як підґрунті розвитку культури мовлення в цілому та стилістичної виразності зокрема. Її цілеспрямоване формування під час фахової освіти є важливою умовою підготовки конкурентоспроможного журналіста, який буде здатний створювати якісний і стилістично довершений медійний продукт та матиме вплив на розвиток мовної культури аудиторії. Підкреслено, що мовленнєва компетентність слугує вагомим чинником формування культури мовлення майбутнього журналіста, а стилістична виразність – показником рівня цієї сформованості, що забезпечує комунікативну ефективність медіатексту, підвищення якості медійної комунікації та утвердження мовних цінностей у суспільстві.*

Ключові слова: *мовленнєва компетентність; медіатекст; майбутній журналіст; стилістична виразність; культура мовлення; компетентнісний підхід; професійні компетентності.*

Liubov BASHMANIVSKA
Zhytomyr Ivan Franko State University, Ukraine
https://orcid.org/0000-0003-3528-2864
lyubov_andreevna11@ukr.net

THE SPEECH COMPETENCE OF FUTURE JOURNALISTS AS A FOUNDATION FOR THE DEVELOPMENT OF STYLISTIC EXPRESSIVENESS AND SPEECH CULTURE

Abstract. *The article provides theoretical justification for the significance of speech competence as a foundation for the development of stylistic expressiveness and speech culture among future journalists and outlines the role of this competence in their professional training. The study indicates that the contemporary media landscape places increasing demands on the quality of journalistic language, as journalistic discourse influences society's linguistic standards and the culture of public communication. Particular attention is devoted to developing speech competence, which reflects the level of stylistic expressiveness and speech culture among media professionals. As active participants in public communication, future journalists must demonstrate proficiency in contemporary Standard Ukrainian and apply its linguistic resources creatively in accordance with the genre-specific and stylistic requirements of media texts. The article emphasizes that speech competence constitutes the foundation of linguistic flexibility and stylistic mastery. It represents an essential component of the professional training of future journalists and ensures the effectiveness of media communication. The study highlights speech competence as a key prerequisite for the development of both speech culture in general and stylistic expressiveness in particular. Its purposeful development during professional education constitutes an important condition for preparing competitive journalists capable of producing high-quality, stylistically refined media content and influencing the development of the audience's linguistic culture. The article further indicates that speech competence serves as a significant factor in shaping the speech culture of future journalists, while stylistic expressiveness acts as an indicator of the level of this development. Together, they contribute to the communicative effectiveness of media texts, enhance the quality of media communication, and promote linguistic values within society.*

Keywords: *speech competence; media text; future journalist; stylistic expressiveness; speech culture; competency-based approach; professional competencies.*

Постановка проблеми. У сучасному медійному просторі, якому притаманні висока динаміка розвитку та інформаційна перенасиченість, зростають вимоги до якості журналістського мовлення, що впливають на мовні орієнтири соціуму, культуру публічного мовлення й комунікативні практики. На

© *The Author(s) 2026*

особливу увагу заслуговує проблема формування мовленнєвої компетентності, що демонструє рівень стилістичної виразності й культури мовлення майбутніх журналістів. Медійні фахівці як активні учасники публічної комунікації повинні володіти засобами сучасної української літературної мови, творчо й зважено використовувати їх відповідно до жанрових і стилістичних завдань медіатексту. Компетентнісний підхід у професійній підготовці працівників медійної сфери спрямовує освітній процес на розвиток системи знань, умінь і навичок, необхідних у мовленнєвій діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемі мовленнєвої компетентності присвячували свої дослідження Т. Вигранка, В. Ісакова, І. Кожем'якіна, О. Копусь, Н. Пономаренко, О. Семеног, О. Чуприна та інші. Зокрема, Н. Пономаренко та О. Семеног вважають мовленнєву компетентність майбутніх фахівців із журналістики складником професійної компетентності, інтегральною особистісно якісною характеристикою, що поєднує взаємопов'язані та взаємозумовлені компоненти: мовну, соціокультурну, комунікативно-стратегічну компетентності, а також компетентність інформаційної грамотності та медіаграмотності [11, с. 37]. На думку Л. Фоміної, О. Калініченко та О. Дзинглюк, мовленнєва компетентність – це один із вагомих компонентів сучасної освіти, що визначає рівень фахової підготовки здобувачів вищої освіти та їхню здатність до комунікації в різних соціокультурних контекстах [13, с. 482]. Мовленнєву компетентність досліджує В. Ісакова, яка вважає її професійно-особистісною структурою якостей та стану готовності до майбутньої професії, що відображає здатність до комунікації, знання методів взаємодії, цінності й спрямування на якісне застосування рідної мови під час здійснення професійних обов'язків [5, с. 181]. Дослідники наголошували на важливості формування мовленнєвої компетентності, що охоплює дотримання норм сучасної літературної мови, володіння багатством стилістичних засобів, сформованість усного й писемного мовлення та вміння будувати логічно структуровані медіатексти. Нині потребує глибшого розкриття проблема взаємозв'язку мовленнєвої компетентності з формуванням стилістичної виразності й культури мовлення майбутніх журналістів.

Мета статті: теоретично обґрунтувати значення мовленнєвої компетентності як основи розвитку стилістичної виразності й культури мовлення майбутніх журналістів, окреслити її роль у процесі фахової підготовки медійників у закладах вищої освіти.

Методи дослідження. Використано теоретичні методи, зокрема аналіз, синтез, узагальнення й систематизацію науково-педагогічної й методичної літератури з проблеми розвитку мовленнєвої компетентності майбутнього журналіста; порівняльний аналіз наукових підходів до трактування понять «мовна компетентність», «мовленнєва компетентність»; узагальнення наукових положень щодо мовленнєвої компетентності майбутнього журналіста як основи розвитку стилістичної виразності та культури мовлення.

Виклад основного матеріалу. У сучасному інформаційному суспільстві журналісти відіграють важливу роль у формуванні громадської думки, комунікативних норм і мовних смаків аудиторії. Відтак важливого значення набуває лінгвістична підготовка майбутніх журналістів, адже рівень розвитку їхньої мовленнєвої компетентності має вагомий вплив на загальний стан культури мови суспільства, якість медійних текстів і культуру публічного мовлення загалом. Компетентнісний підхід до фахової підготовки майбутніх медійників зосереджує увагу на їхній здатності ефективно користуватися мовою в різних комунікативних ситуаціях, створювати й інтерпретувати медіатексти різних жанрів відповідно до комунікативної мети, каналу поширення та соціального контексту.

У сучасному медіасередовищі мовленнєва компетентність є важливим компонентом формування фахових компетентностей. За Т. Нестеренко, розвиток професійних компетентностей працівників медіа пов'язаний із знанням сучасної української літературної мови та оволодінням навичками практичної стилістики й культури мовлення [8, с. 45]. На думку дослідниці, здобуття освіти журналіста вимагає вдосконалення лінгвістичних компетентностей, оскільки мова – це інструмент професійної діяльності представників мас-медіа [8, с. 46].

Як вважають Л. Башманівська та В. Башманівський, майбутній журналіст, власним мовленням формує інформаційний простір і впливає на думку суспільства. Шляхами підготовки медіафахівців автори вважають формування навичок усного й писемного мовлення, використання інтерактивних методів навчання, зокрема публічних виступів, проєктів, дискусій тощо; оволодіння стилістикою та культурою мовлення; аналіз якісного виразного мовлення журналістів та лекторів, які володіють мистецтвом слова; фахові практики, під час яких майбутні журналісти апробовують здобуті навички в комунікативному середовищі [1, с. 91].

У сучасних дослідженнях науковці розмежовують поняття «мовна компетентність» і «мовленнєва компетентність». О. Копусь вважає мовну компетентність знанням норм і правил української літературної мови та їх умілим використання в процесі мовлення, а також системою лінгвістичних правил, опанованих під час мовленнєвої діяльності, а мовленнєву компетентність – умінням, пов'язаним з мовленнєвою діяльністю, з побудовою монологічних та діалогічних

висловлювань у конкретній ситуації, залежно від рівнів мовної компетенції учасників спілкування, тобто умінням слухати, говорити, читати тощо [7, с. 48].

О. Бессараб та Ю. Кобиліна розглядають професійну мовну компетентність як стилістичну категорію сучасної української мови й наголошують на стилістичних параметрах її реалізації, зокрема нормативності, жанрово-стильовій доречності, термінологічній точності, адаптивності мовлення до ситуації спілкування тощо [2].

Цікаве дослідження О. Чуприни, у якому розкрито сутність і структурну специфіку понять «мовна» і «мовленнєва» компетентність та їх зв'язок з поняттям «комунікативна» компетентність. Авторка вважає, що увага до цих понять – це маркер сучасного наукового дискурсу в його теоретичному, методичному й практичному ракурсах, що відображає сучасні тенденції трансформації системи освіти й акцентує увагу на важливості мови як чинника освітнього процесу та основи розвитку людини епохи постсучасності, а також підкреслює перевагу студентоцентрованого, індивідуально орієнтованого навчання [16, с. 437].

І. Кожем'якіна пропонує поняття «мовно-мовленнєва компетентність», яку визначає як складник професійної компетентності й характеристику, що поєднує ціннісні установки, прагнення до мовно-мовленнєвого розвитку й саморозвитку, набуті мовні й мовленнєві знання, уміння, здібності, що забезпечують діалог. Авторка вважає, що її змістове наповнення передбачає взаємопов'язані складники: мовної, мовленнєвої та риторичної компетентностей, а структуру становлять мотиваційно-особистісний, когнітивно-мовленнєвий, праксеологічно-дієвий компоненти з відповідним змістовим наповненням [6, с. 13].

Заслуговує на увагу визначення мовленнєвої компетентності майбутніх спеціалістів із журналістики, яке пропонує Н. Пономаренко. Дослідниця трактує означену компетентність як інтегральну, соціально значущу й особистісно якісну характеристику, до якої входять ціннісні установки, сукупність знань літературних норм і мовленнєвих умінь, здатність до вербальної й невербальної комунікації, а також навички, що забезпечують діалогову взаємодію. До змісту фахової мовленнєвої компетентності майбутнього журналіста авторка відносить мовну, соціолінгвістичну, мовленнєву, прагматичну та медіакомпетентність [10, с. 130]. Також Н. Пономаренко пропонує модель формування мовленнєвої компетентності майбутніх журналістів у процесі їхньої фахової підготовки, що реалізується в змістовому, технологічному та результативному блоках [9].

У контексті означеної проблеми підкреслимо важливість культури мовлення майбутнього журналіста. На її ролі наголошує Я. Шебештян, пропонуючи методичні матеріали для здобувачів фаху працівників медіа, які мають опанувати мовну майстерність як найвищий комунікативний рівень культури мови. Навчально-методичні матеріали, що пропонує дослідниця, містять складові для оволодіння культуромовними засадами; у них розглянуто поняття мовної норми, типи норм, правильність мовлення як основу реалізації всіх інших культуромовних якостей у журналістській творчості [14, с. 16]. Авторка пропонує здобувачам завдання опрацювати тексти, дібрати з друкованих та аудіовізуальних медіа приклади, де є порушення норм і правил літературної мови; продемонструвати типові журналістські відхилення від літературної норми; записати уривок медійного тексту фонетичною транскрипцією з дотриманням норм орфоепії; знайти випадки з можливими варіативними літературними вимовами звуків тощо [14, с. 16–32].

На мовленнєвій культурі майбутніх журналістів як чиннику нормативності медіадискурсу наголошує В. Тимкова, підкреслюючи, що її формування вимагає системного підходу, до якого входить теорія, практика й мовний контроль. Це забезпечить високий рівень фахової мовної компетентності, дотримання норм у майбутній діяльності журналіста й підвищення якості медійних текстів та довіри аудиторії [12, с. 94].

Основою фахової діяльності журналіста вважають культуру мовлення У. Жорнокуй, Н. Коваленко та М. Малиш. Автори розглядають роль мовленнєвої культури як фундаментальної основи фахової діяльності медійника в умовах сучасної трансформації медіапростору. Великого значення надають діджиталізації та новітнім технологіям і їх впливу на якість журналістського контенту, зокрема вивчають вплив штучного інтелекту на культуру мовлення [4, с. 402]. Мовленнєву культуру досліджує С. Шестакова, вважаючи риторику, інтегровану з нормами культури мовлення, вагомим чинником впливу на свідомість аудиторії й досягнення комунікативних цілей у різних галузях суспільного життя [15, с. 36].

Роль культури мовлення вивчають також І. Гарбар та А. Гарбар, пропонуючи в практичному блоці навчального посібника завдання на перевірку лексичних, орфоепічних, граматичних і стилістичних норм, на закріплення навичок слововживання, на застосовування знань з української мови та її стилістичних ресурсів для словесної реалізації своїх професійних знань [3, с. 8]. Відтак мовленнєва культура майбутніх фахівців медійної сфери формується під час системної фахової підготовки, що складається з інтеграції лінгвістичних, стилістичних, культурологічних та медіакомунікативних знань. Особливе значення має робота з різножанровими медіатекстами,

здатність аналізувати мовні стратегії, уміння створювати якісний журналістський матеріал, що сприятиме розвитку мовленнєвої компетентності майбутніх журналістів.

Цікаве в цьому контексті дослідження Л. Фоміної, О. Калініченко та О. Дзинглюк, які вивчають вплив сучасних освітніх стандартів на формування мовленнєвої компетентності студентів у закладах вищої освіти України [13, с. 482]. Мовленнєву компетентність автори розглядають як багатокомпонентне утворення, що поєднує знання норм української мови, володіння культурними й мовними аспектами комунікації, здатність до мовленнєвої імпровізації та ефективної взаємодії у фаховому середовищі. На думку дослідників, сучасні освітні стандарти орієнтують на розвиток мовленнєвих навичок у здобувачів вищої освіти, що є важливим фактором їхньої успішної інтеграції в новітній інформаційний простір і конкурентоспроможності на ринку праці. Особливого значення надають упровадженню новітніх технологій, зокрема онлайн-курсів, вебінарів, мультимедійних матеріалів, що сприяють розвитку мовленнєвої компетентності [13, с. 482].

Вважаємо мовленнєву компетентність основою розвитку мовної гнучкості й стилістичної майстерності, що є ключовою складовою фахової підготовки майбутнього журналіста й забезпечує ефективність медійної комунікації. Вона передбачає розвиток умінь адаптувати мовлення до певних комунікативних ситуацій, наприклад, публічного виступу, інтерв'ю, репортажу, коментаря, медіадискусії тощо.

Мовленнєва компетентність фахівців медійної сфери поєднує навички діалогічного та полілогічного мовлення, коректного формулювання запитань, цитування, що необхідні під час збирання й подання інформації. Особливо важлива здатність швидко формулювати думку, переконливо й чітко викладати інформацію, не використовувати мовні штампи та маніпуляції. Журналіст повинен уміти формувати довіру суспільства, що неможливо без високої культури мовлення, точності формулювань і стилістичної виразності.

Під час фахової діяльності майбутнього журналіста мовленнєва компетентність передбачає сформовані вміння стилістично виразно й комунікативно доцільно використовувати мовні засоби. Саме стилістичну виразність вважаємо показником культури мовлення журналіста, що виявляється в умінні використовувати ресурси мови відповідно до жанрової специфіки, авторського задуму й очікувань суспільства. Стилістично вмотивоване мовлення може забезпечити смислову насиченість медіатексту, переконливість та емоційний вплив на аудиторію й допомагає ефективно комунікувати в сучасному інформаційному просторі. Розвиток стилістичної виразності майбутніх фахівців медійної сфери базується на досконалому знанні функціональних стилів сучасної української мови, зокрема публіцистичного, його мовностилістичних ресурсів і жанрового розмаїття, на здатності поєднувати стандарт та індивідуально-авторський стиль, логічний виклад, емоційність та інформаційну точність. У зв'язку з цим, мовленнєва компетентність набуває творчого характеру, оскільки медійник буде моделювати мовну реальність і впливати на мовні вподобання та свідомість аудиторії.

Стилістична виразність у контексті мовленнєвої культури журналіста набуває особливого значення й передбачає вміння продукувати стилістично досконалі медійні тексти й відповідати комунікативним вимогам своєї професії. Стилістична досконалість допомагає формувати довіру суспільства й створювати позитивний мовний імідж медійного фахівця. Також важливий елемент мовленнєвої компетентності – це оволодіння засобами логіко-емоційної виразності, зокрема інтонацією, логічним наголосом, ритмом, паузами, мелодикою, образністю мовлення, що допомагають емоційно вплинути на аудиторію й викликати довіру. Тому формування мовленнєвої компетентності майбутніх фахівців медійної сфери – це важлива системна робота над розвитком стилістичної виразності й мовленнєвої культури під час навчання в закладі вищої освіти. І особлива роль у цьому процесі належить освітнім компонентам мовознавчого спрямування, що мають бути зорієнтовані на розвиток умінь і навичок аналізу та створення стилістично довершених різножанрових медійних текстів. Формуванню мовного чуття та ефективному використанню мовних засобів сприяють стилістичний аналіз, редагування й трансформація медіатекстів.

Висновки і перспективи досліджень. Отже, мовленнєва компетентність майбутнього журналіста – це основа розвитку культури мовлення в цілому та стилістичної виразності зокрема. Її цілеспрямоване формування під час фахової освіти виступає важливою умовою підготовки конкурентоспроможного журналіста, який буде здатний створювати якісний та стилістично довершений медіапродукт і матиме вплив на розвиток мовної культури аудиторії. Мовленнєва компетентність слугує вагомим чинником формування культури мовлення майбутнього журналіста, а стилістична виразність – показником рівня цієї сформованості, що забезпечує комунікативну ефективність медіатексту, підвищення якості медіакомунікації та утвердження мовних цінностей у суспільстві. Перспективним вважаємо розроблення методичної моделі розвитку стилістичної виразності майбутніх журналістів у контексті компетентнісного підходу та дослідження взаємозв'язку культури мовлення журналіста й рівня медіаграмотності суспільства.

Конфлікт інтересів. Автор заявляє про відсутність конфлікту інтересів.
Джерела фінансування. Дослідження не отримувало зовнішнього фінансування.
Доступність даних. Дослідження не передбачало використання окремих наборів даних.
Використання засобів штучного інтелекту (ШІ). Під час підготовки статті авторка не використовувала інструменти штучного інтелекту.

Список використаних джерел

1. Башманівська Л., Башманівський В. Виразність як комунікативно-стилістичний компонент культури мовлення майбутніх учителів-словесників і журналістів. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2025. № 99. С. 88–92. https://doi.org/10.32782/1992-5786.2025.99.12
2. Бессараб О., Кобиліна Ю. Професійна мовна компетентність як стилістична категорія сучасної української мови. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. 2026. Т. 37 (76). № 1. С. 12–16. https://doi.org/10.32782/2710-4656/2026.1.1/03
3. Гарбар І., Гарбар А. Культура мовлення: навч. посібник. Миколаїв: НУК, 2023. 228 с.
4. Жорнокуй У., Коваленко Н., Малиш М. Культура мовлення як основа професійної діяльності журналіста. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. 2024. Т. 35 (74). № 6. С. 401–407 https://doi.org/10.32782/2710-4656/2024.6/61
5. Ісакова В. Формування мовленнєвої компетентності майбутніх молодших спеціалістів економіки у процесі вивчення філологічних дисциплін: дис. … канд. пед. наук: 13.00.04. Полтава, 2017. 262 с.
6. Кожем'якіна І. Розвиток професійної мовно-мовленнєвої компетентності вчителя початкових класів у системі післядипломної освіти: автореф. дис. ... канд. пед. наук. СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2019. 20 с.
7. Копусь О. Концептуальні підходи до розроблення змісту й організації процесу формування у майбутніх магістрів-філологів професійної мовленнєвої компетенції. *Українська мова і література в школі*. 2011. № 2. С. 46–51.
8. Нестеренко Т. Моделювання навчального контенту з української мови в підготовці журналістів. *Наукові записки. Серія: Філологічні науки*. 2023. № 204. С. 44–49. https://doi.org/10.32782/2522-4077-2023-204-6
9. Пономаренко Н. Модель формування мовленнєвої компетентності майбутніх молодших спеціалістів з журналістики у процесі професійної підготовки. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. 2019. Вип. 70. Серія 5. С. 199–203. https://doi.org/10.31392/2311-5491/2019-70.48
10. Пономаренко Н. Мовленнєва компетентність майбутніх молодших спеціалістів з журналістики: зміст і структура. *Інноваційна педагогіка*. 2019. Вип. 15. Т. 2. С. 127–132. https://doi.org/10.32843/2663-6085- 2019-15-2-24
11. Пономаренко Н., Семеног О. Формування мовленнєвої компетентності майбутніх фахівців з журналістики: теорія і практика. За ред. О. Семеног. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. 216 с.
12. Тимкова В. Культура мовлення майбутніх журналістів як чинник нормативності медіадискурсу. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика. 2026. Т. 37 (76). № 1. Ч. 1. С. 90–95. https://doi.org/10.32782/2710-4656/2026.1.1/15
13. Фоміна Л., Калініченко О., Дзинглюк О. Мовленнєва компетентність у контексті сучасних освітніх стандартів в Україні. *Вісник науки та освіти*. 2024. № 8 (26). С. 482. https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-8(26)-479-488
14. Шебештян Я. Культура мовлення медійника: навчально-методичні матеріали. Ужгород, 2024. 59 с.
15. Шестакова С. Культура мовлення як складник сучасної української риторики. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика.* 2025. Т. 36 (75). № 5. https://doi.org/10.32782/2710-4656/2025.5.1/07
16. Чуприна О. Мовна та мовленнєва компетентність у сучасному національному науковому дискурсі. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2022. Вип. 50. С. 433–438. https://doi.org/10.24919/2308-4863/50-68

References

1. Bashmanivska L., Bashmanivskyi V. Vyraznist yak komunikatyvno-stylistychnyi komponent kultury movlennia maibutnikh uchyteliv-slovesnykiv i zhurnalistiv [Expressiveness as a Communicative and Stylistic Component of the Speech Culture of Future Language and Literature Teachers and Journalists]. Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh - Pedagogy of Creative Personality Formation in Higher and General Secondary Schools. 2025. № 99, S. 88-92. Https://doi.org/10.32782/1992-5786.2025.99.12 (in Ukrainian).
2. Bessarab O., Kobylina Yu. Profesiina movna kompetentnist yak stylistychna katehoriia suchasnoi ukrainskoi movy [Professional Language Competence as a Stylistic Category of Contemporary Ukrainian]. *Vcheni zapysky TNU imeni V. I. Vernadskoho. Seriia: Filolohiia.* Zhurnalistyka. 2026. T. 37 (76), № 1, S. 12-16. Https://doi.org/10.32782/2710-4656/2026.1.1/03 (in Ukrainian).
3. Harbar I., Harbar A. Kultura movlennia [Speech Culture]: navchalnyi posibnyk. Mykolaiv: NUK, 2023. 228 s. (in Ukrainian)
4. Zhornokui U., Kovalenko N., Malysh M. Kultura movlennia yak osnova profesiinoi diialnosti zhurnalista [Speech Culture as a Foundation of Journalists' Professional Activity]. *Vcheni zapysky TNU imeni V. I. Vernadskoho. Seriia: Filolohiia.* Zhurnalistyka. 2024. T. 35 (74), № 6, S. 401–407. Https://doi.org/10.32782/2710-4656/2024.6/61 (in Ukrainian).
5. Isakova V. Formuvannia movlennievoi kompetentnosti maibutnikh molodshykh spetsialistiv ekonomiky u protsesi vyvchennia filolohichnykh dystsyplin [Developing the Speech Competence of Future Junior Specialists in Economics through the Study of Philological Disciplines]: dys. … kand. ped. nauk: 13.00.04. Poltava, 2017. 262 s. (in Ukrainian)
6. Kozhemiakina I. Rozvytok profesiinoi movno-movlennievoi kompetentnosti vchytelia pochatkovykh klasiv u systemi pisliadyplomnoi osvity [Developing the Professional Language and Speech Competence of Primary School Teachers in

the System of Postgraduate Education]: avtoref. dys. … kand. ped. nauk: SumDPU im. A. S. Makarenka, 2019. 20 s. (in Ukrainian)

7. Kopus O. Kontseptualni pidkhody do rozroblennia zmistu y orhanizatsii protsesu formuvannia u maibutnikh mahistriv-filolohiv profesiinoi movlennievoi kompetentsii [Conceptual Approaches to Designing the Content and Organizing the Process of Developing Professional Speech Competence in Future Master's Students of Philology]. *Ukrainska mova i literatura v shkoli - Ukrainian Language and Literature at School.* 2011. № 2, S. 46-51 (in Ukrainian).
8. Nesterenko T. Modeliuvannia navchalnoho kontentu z ukrainskoi movy v pidhotovtsi zhurnalistiv [Modeling Ukrainian Language Learning Content in the Education of Future Journalists]. *Naukovi zapysky. Seriia: Filolohichni nauky.* 2023. № 204, S. 44-49. Https://doi.org/10.32782/2522-4077-2023-204-6 (in Ukrainian).
9. Ponomarenko N. Model formuvannia movlennievoi kompetentnosti maibutnikh molodshykh spetsialistiv z zhurnalistyky u protsesi profesiinoi pidhotovky [A Model for Developing the Speech Competence of Future Junior Specialists in Journalism during Professional Training]. Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova. 2019. Vyp. 70. Seriia 5. S. 199-203. Https://doi.org/10.31392/2311-5491/2019-70.48 (in Ukrainian).
10. Ponomarenko N. Movlennieva kompetentnist maibutnikh molodshykh spetsialistiv z zhurnalistyky: zmist i struktura [Speech Competence of Future Junior Specialists in Journalism: Content and Structure]. *Innovatsiina pedahohika – Innovative pedagogy.* 2019. Vyp. 15. T. 2. S. 127-132. https://doi.org/10.32843/2663-6085- 2019-15-2-24 (in Ukrainian)
11. Ponomarenko N., Semenoh O. Formuvannia movlennievoi kompetentnosti maibutnikh fakhivtsiv z zhurnalistyky: teoriia i praktyka [Developing the Speech Competence of Future Journalism Professionals: Theory and Practice]. Za red. O. Semenoh. Sumy: SumDPU imeni A. S. Makarenka, 2021. 216 s. (in Ukrainian)
12. Tymkova V. Kultura movlennia maibutnikh zhurnalistiv yak chynnyk normatyvnosti mediadyskursu [The Speech Culture of Future Journalists as a Factor in the Normativity of Media Discourse]. Vcheni zapysky TNU imeni V. I. Vernadskoho. Seriia: Filolohiia. Zhurnalistyka. 2026. T. 37 (76), No. 1. Ch. 1. S. 90-95. Https://doi.org/10.32782/2710-4656/2026.1.1/15 (in Ukrainian)
13. Fomina L., Kalinichenko O., Dzynhliuk O. Movlennieva kompetentnist u konteksti suchasnykh osvitnikh standartiv v Ukraini [Speech Competence in the Context of Contemporary Educational Standards in Ukraine]. Visnyk nauky ta osvity. 2024. № 8 (26). S. 482. Https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-8(26)-479-488 (in Ukrainian)
14. Shebeshtian Ya. Kultura movlennia mediinyka [The Speech Culture of Media Professionals]: navchalno-metodychni materialy. Uzhhorod, 2024. 59 s. (in Ukrainian)
15. Shestakova S. Kultura movlennia yak skladnyk suchasnoi ukrainskoi rytoryky [Speech Culture as a Component of Contemporary Ukrainian Rhetoric]. *Vcheni zapysky TNU imeni V. I. Vernadskoho. Seriia: Filolohiia. Zhurnalistyka.* 2025. T. 36 (75). № 5. Https://doi.org/10.32782/2710-4656/2025.5.1/07 (in Ukrainian)
16. Chupryna O. Movna ta movlennieva kompetentnist u suchasnomu natsionalnomu naukovomu dyskursi [Language and Speech Competence in Contemporary National Scholarly Discourse]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk - Current Issues in the Humanities.* 2022. Vyp. 50. S. 433-438. Https://doi.org/10.24919/2308-4863/50-68 (in Ukrainian)

| Матеріал надійшов до редакції: 08.07.2026 р. | Прийнято до друку: 25.08.2026 р. | Опубліковано: 30.10.2026 р. |

This work is licensed under a Creative Commons License Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License (CC BY-NC 4.0).